

Výroční zpráva o činnosti odboru hygieny dětí a mladistvých KHS Ústeckého kraje za rok 2015

Úvod

Odbor hygieny dětí a mladistvých provádí státní správu v ochraně a podpoře veřejného zdraví, jako orgán ochrany veřejného zdraví, v oblasti dozoru nad plněním povinností při zajištění podmínek pro výchovu, vzdělávání, stravování a zotavení dětí a mladistvých, které jsou stanoveny v příslušných ustanoveních zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

1. Odborné výkony

A. Preventivní hygienický dozor

Pro řízení vedená podle stavebního zákona bylo vydáno celkem **163 závazných stanovisek**, z toho **150 souhlasných závazných stanovisek** a **13 nesouhlasných závazných stanovisek**. V tabulce je uveden přehled vydaných stanovisek podle účelu vedeného stavebního řízení.

Projektová dokumentace - PD Výkony	Počet souhlasných závazných stanovisek	Počet nesouhlasných závazných stanovisek
PD pro územní řízení	0	0
PD pro stavební řízení	29	3
PD změna užívání	55	5
Užívání stavby	66	5
Celkem	150	13

Výzvy k doplnění dokumentace nebyly vydány.

Pro řízení vedená podle školského zákona bylo pro potřeby zápisu nebo změny zápisu v *Rejstříku škol a školských zařízení* vydáno žádajícím právníckým osobám celkem **67 stanovisek**, z toho **66 souhlasných stanovisek** a **1 nesouhlasné stanovisko**.

Pro řízení vedená podle zákona o sociálně právní ochraně dětí nebylo vydáno žádné stanovisko, neboť nebyla převzata žádná žádost o vydání stanoviska pro potřeby tohoto zákona.

Pro řízení vedená podle zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině nebylo pro potřeby zápisu do evidence poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině vydáno žádné stanovisko, neboť nebyla převzata žádná žádost o vydání stanoviska pro potřeby postupu podle tohoto zákona.

B. Výjimky vydané v souladu s ustanovením § 14 zákona č. 258/2000 Sb.

Celkem bylo vydáno **8 výjimek** (přehled v tabulce), z toho **7 dočasných výjimek** a **1 trvalá výjimka**.

Pro MŠ bylo vydáno **5 výjimek**, z toho **4 časově omezené výjimky**, které se týkaly navýšení počtu přijatých dětí bez navýšení kapacity mateřské školy s tím, že denní počet dětí navštěvujících mateřskou školu nepřesáhne počet dětí odpovídající kapacitě zařízení, a **1 trvalá**

výjimka, která se týkala hygienických požadavků na počet hygienických zařízení dle § 4a, odst. 1 vyhlášky č. 410/2005 Sb. (o 1 méně, než je požadavek Přílohy č. 1 k uvedené vyhlášce).

Pro **ZŠ** byly vydány **2 časově omezené výjimky**, které se týkaly navýšení nejvyššího povolenou počtu žáků zapsaných k docházce do školní družiny.

Pro **SŠ** byla vydána **1 časově omezená výjimka**, které se týkala stavebně technického stavu, a to požadavku na obnovu vzduchotechnického zařízení ve školní jídelně a stavu školního hřiště.

Výjimky dle § 14 zákona č. 258/2000 Sb.	Počet souhlasných	Počet nesouhlasných
MŠ	5	0
ZŠ	2	0
SŠ	1	0
Celkem	8	0

C. Rozhodnutí dle zákona č. 258/2000 Sb.

Celkem byla vydána **4 rozhodnutí**, z toho se **3 rozhodnutí** týkala úpravy provozního řádu zařízení sociálních služeb (denní dětský rehabilitační stacionář pro děti) a **1 rozhodnutí** se týkalo stavebně technického stavu (předmětného zařízení sociálních služeb).

D. Uložení opatření dle § 84 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. v rámci SZD.

V roce 2015 byla celkem uložena **4 opatření**, a to:

1x nařízení provedení sanitace podle § 84 odst. 1 písm. n),

2x nařízení likvidace pokrmů podle § 84 odst. 1 písm. u),

1x nařízení uzavření provozovny, pozastavení činnosti podle § 84 odst. 1 písm. r).

E. Vydání rozhodnutí o námitkách proti protokolu o kontrolním zjištění v SZD.

Rozhodnutí o námitkách proti protokolu o kontrolním zjištění nebylo vydáno žádné, neboť nebyla podána žádná námitka proti protokolu o kontrolním zjištění.

F. Plnění kontrolního plánu SZD.

Plnění kontrolního plánu vychází z evidovaného počtu dozorovaných zařízení v roce 2015:

Celkový počet dozorovaných zařízení	2558
Školní a dětské stravování, stravování na ZA v režimu EU, kantýny	881
ZA a JPA - počet akcí	4 (orientační údaj, neboť nelze plánovat počet ohlášení ZA a JPA)
Ostatní dozorovaná zařízení (vyjma školního a dětského stravování, stravování na ZA v režimu EU, kantýn a počtu konaných ZA a JPA)	1673

Výčet kontrolní činnosti v roce 2015 a plnění kontrolního plánu je uveden v následující tabulce:

Počet plánovaných kontrol	1223
Počet provedených kontrol	1020
Plnění KP činnosti v %	84%

Plánovaný počet kontrol v roce 2015 nebyl splněn na 100% z důvodu změn personálního obsazení odboru HDM v průběhu roku 2015 (viz tabulka). Jedná se o odchody do důchodu v

průběhu I. pololetí roku 2016 (počet pracovníků se tak snižoval již v průběhu 1. pololetí) a dopady nové systemizace odboru podle požadavků služebního zákona od 1. 7. 2015, což se projevilo tím, že od 1. 7. 2015 do 31. 12. 2015 bylo na odboru HDM dohromady 13 SŠ a VŠ (úvazek 13,0), z toho 8 SŠ (úvazek 8,0) a 5 VŠ (úvazek 5,0), z toho 2 lékaři (úvazek 2,0).

	absolutní číslo		úvazek	
	od 1. 1. 2015	od 1. 7. 2015	od 1. 1. 2015	od 1. 7. 2015
VŠ celkem	10	5	8,0	5
z toho lékařů	4	2	3,5	2
SŠ	10	8	9,8	8
Celkem VŠ a SŠ	20	13	17,8	13

Státní zdravotní dozor v zařízeních poskytujících stravování ve školách a stravování dětí v roce 2015:

U kontrolovaných subjektů byla v roce 2015 evidována **881 Provozovna školního stravování, stravování dětí a stravování na ZA v režimu nařízení EU**. V tomto počtu provozoven bylo v roce 2015 provedeno **477 kontrol** (cca 54%).

Počet provozoven a frekvence kontrol podle typu kontrolované provozovny v roce 2015 je uvedena v následující tabulce:

Typ zařízení	Počet provozoven a počet zkontrolovaných provozoven		
	Počet provozoven	Počet kontrol	Počet kontrol v %
Školní jídelny	615	393	64
Školní jídelny-vyvařovny	5	0	0
Školní jídelny-výdejny	122	52	43
Ostatní stravovací služba pro děti-stravování dětí	7	3	43
Stravování na zotavovacích akcích-provozovny v režimu nařízení EU	31	8	26
Školní kantýny, bufety	105	21	20

Přehled případů nedodržení stěžejních požadavků právních předpisů v roce 2015 je uveden v následující tabulce:

Typ nedodržení	Porušené ustanovení	Počet kontrol s nedodržením
Postupy založené na zásadách HACCP	čl. 5 nařízení (ES) č. 852/2004	22
Stavebně technický stav provozovny	příloha II., kap. I nařízení (ES) č. 852/2004	93
Provozní hygiena	příloha II., kap. I nařízení (ES) č. 852/2004, § 49 vyhlášky č. 137/2004 Sb.,	19
Podmínky skladování potravin	příloha II., kap. I nařízení (ES) č. 852/2004,	27
Manipulace s potravinami	příloha II., kap. I nařízení (ES) č. 852/2004	8

Osobní hygiena personálu	příloha II., kap. I nařízení (ES) č. 852/2004, § 50 vyhlášky č. 137/2004 Sb.,	7
--------------------------	---	---

Přehled rozložení četnosti výskytu závad podle typu provozovny v roce 2015 je uveden v následující tabulce:

Typ zařízení	Četnost závad v %
Školní stravování	57
Ostatní stravovací služba pro děti-stravování dětí	0
Stravování na zotavovacích akcích-provozovny v režimu nařízení EU	137
Školní kantýny, bufety	33

Šetření na základě oznámení RASFF:

V roce 2015 odbor HDM žádné oznámení RASFF na úseku školního stravování nepřijal a nešetřil.

G. Vybrané výkony státního zdravotního dozoru - dozorové priority

Celostátní priority stanovené MZ:

1) Nařízení o poskytování informací (EU č.1169/2011), četnost kontrol byla stanovena na min. 50%:

V Ústeckém kraji bylo provedeno celkem 299 kontrol (z celkového počtu 615 školních jídelen) zaměřených na kontrolu uvedeného Nařízení (informace o alergenech). Nebyly zjištěny nedostatky.

2) Zotavovací akce pro děti - kontrola nejméně 30% ohlášených ZA:

V roce 2015 bylo ohlášeno 45 táborů (ZA) a 7 táborů (JPA) a bylo provedeno 48 kontrol (45 kontrol ZA a 3 kontroly JPA). Dále bylo provedeno 8 kontrol stravovacích služeb zajišťujících stravování dětí na ZA. Mimořádné situace, nepříznivé klimatické vlivy, ani epidemie v letošním roce nebyly zaznamenány. V zásobování vodou rovněž nebyly zjištěny nedostatky. Nebyly zjištěny závažné nedostatky, a proto nebyla uložena žádná sankce.

3) Úkol hlavního hygienika „ Objektivizace spotřebního koše“.

V rámci plnění úkolu HH provedlo 7 územních pracovišť šetření celkem ve 14 školních jídelnách.

Celkem bylo zjištěno používání 3 typů programového vybavení v různých verzích (upgrade). Jednalo se o programy firem ProVis Plzeň, Altissima Praha, BSH software Krupka. Nastavení koeficientů si uživatel u programu BSH software může upravit.

Ve všech školních jídelnách je spotřební koš vypracován a byly předloženy příslušné podklady.

Při zjištění nesouladu v přiřazení koeficientů byly hodnoty koeficientů uvedeny do souladu s metodickým návodem MŠMT. Celkem v 8 školních jídelnách (5x v ŠJ ZŠ, 3x ŠJ MŠ) vyhovovaly přiřazené koeficienty metodickému návodu. Ve zbylých 6 školních jídelnách (2x ŠJ ZŠ, 4x ŠJ MŠ) byl spotřební koš hodnocen jako nevyhovující.

Tedy v 8 školních jídelnách byl spotřební koš hodnocen jako objektivní a vyhovující požadavkům vyhlášky č. 107/2005 Sb. V 6 školních jídelnách byl spotřební koš

hodnocen jako neobjektivní pro přiřazování nevhodných koeficientů, které bylo zjištěno u 1-3 položek ve školní jídelně a jednalo se např. o olej na smažení a olej pro použití mimo smažení, kečup, pomazánkové máslo).

Ve školních jídelnách ZŠ a MŠ připravující pokrmy jak pro děti z mateřské školy, tak i pro žáky základní školy, je spotřební koš používán odděleně pro děti MŠ a žáky ZŠ. Nevhodné slučování spotřebních košů nebylo nezjištěno.

Krajské priority:

1. Sledování nutriční úrovně školního stravování

Jedná se o dlouhodobý úkol, kdy je sledována pestrost jídelníčků ve školských zařízeních Ústeckého kraje. V roce 2015 byla sledována a zhodnocena pestrost **40** jídelních lístků. Oproti minulým zjištěním (2013-2014) došlo v řadě školních jídelen k výraznému zlepšení, je patrná snaha o zohlednění novějších trendů ve výživě, zařazování bezmasých a zeleninových pokrmů za použití netradičních receptur a surovin (např. nové druhy obilovin a luštěnin) a rovněž pokrmy regionální. Obecně se v mnohem větší míře podává celozrnné pečivo a výrobky. Pozitivním zjištěním je častější zařazování čerstvé zeleniny a ovoce do jídelníčků mateřských škol. Ve více zařízeních je nabízen i nesladký nápoj, nabízena je i pitná voda, sníženo je zařazování uzenin.

Zjišťované nedostatky: zařazování uzenin a paštik, nezařazování bezmasých nesladkých pokrmů, nízká frekvence zařazení zeleniny, stále se vyskytují školy, kde je zeleniny podáváno málo.

2. Provedení státního zdravotního dozoru při výrobě a podávání studených pokrmů ve stravovacích zařízeních základních škol v roce 2015.

Předmětem bylo provést státní zdravotní dozor zaměřený na kontrolu dodržování požadavků a postupů k zajištění bezpečnosti při výrobě a podávání studených pokrmů k přímé konzumaci jako součást stravování v základních školách. K tomuto účelu bylo uloženo v termínu od 1. 3. 2015 do 31. 10. 2015:

Provést na každém územním pracovišti odběr 10 vzorků studených pokrmů - salátů či krájeného ovoce a zeleniny k přímé konzumaci v provozovnách školního stravování v základních školách, k mikrobiologickému vyšetření ke stanovení kontaminace mikroby rodu Salmonella (nepřítomnost v 25g), Escherichia coli (KTJ/g), Staphylococcus aureus (KTJ/g), Enterobacteriaceae (KTJ/g), případně Listeria monocytogenes (KTJ/g).

Provést v uvedených provozovnách, kde je v rámci technologického procesu studený pokrm připravován a podáván kontrolu zavedených pracovních postupů na principu HACCP a příslušných manuálů k zajištění bezpečnosti při zpracování, manipulaci a podávání studených pokrmů - pomazánek, salátů, krájeného syrového ovoce a syrové zeleniny, k eliminaci rizika křížové kontaminace a k eliminaci rizika pomnožení mikrobů zajištěním chladicího řetězce, kontrolu dodržování požadavků na osobní a provozní hygienu.

Celkem bylo provedeno **70 kontrol**, 2x byl proveden opakovaný odběr, **celkový počet odebraných vzorků byl 72**. Ve 13 případech bylo zjištěno překročení limitních hodnot. Za zjištěné nedostatky bylo uloženo **9 sankcí ve správním řízení** (příkazy na místě) v celkové výši **1500,- Kč** a jedna **bloková pokuta** v celkové výši **500,- Kč**.

3. Provedení cíleného státního zdravotního dozoru ukazatelů pro vnitřní prostředí pobytových místností staveb zařízení pro děti v roce 2015.

Předmětem bylo provést státní zdravotní dozor zaměřený na kontrolu dodržování požadavků pro vnitřní prostředí pobytových místností zařízení pro děti. Každé územní pracoviště provedlo odběr 3 vzorků ovzduší v pobytových prostorách ve vybraných

provozovných zařízení pro děti. Jednalo se pobytové místnosti s kobercovou podlahovou krytinou. Odběr vzorků ovzduší byl proveden v inhalační zóně odpovídající výšce dětí (1000 mm nad podlahou), pro laboratorní vyšetření ke stanovení kontaminace prachem a plísněmi. Dále byl proveden odběr vzorků prachu z koberců pro stanovení obsahu guaninu jako ukazatele přítomnosti roztočů. Rovněž byla v uvedených provozovných provedena kontrola provozního řádu z hlediska sanitárních opatření a zavedených pracovních postupů při úklidu, kontrola skutečného provádění úklidu a sanitace dle požadavků § 55 písm. a) zákona č. 258/2000 Sb. a § 22 vyhlášky č. 410/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kontrola provádění opatření ke splnění požadavků § 13 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., a vizuální kontrola výskytu plísní. Úkol probíhal v termínu 1. 4. - 10. 6. 2015. Dle požadavků § 5 a § 6 vyhlášky č. 6/2003 Sb. je nepřipustný viditelný nárůst plísní na zdech a povrchu pobytových místností, dále u plísní se jedná o překročení koncentrace výskytu vyšší než 500 KTJ/m³ v odebraném vzorku a o překročení limitu pro výskyt alergenů roztočů nebo guaninu, a to 2 mg alergenů roztočů/g prachu nebo 0,6 mg guaninu/g prachu.

V Ústeckém kraji bylo provedeno měření ve 20 hernách mateřských škol a v jedné ZŠ (školní družina).

Výsledek:

Z celkového počtu 21 měření bylo 9 měření s nevyhovujícím výsledkem (překročení limitů), z toho 7x zjištěno překročení limitů guaninu.

Za nevyhovující výsledky bylo **ve správním řízení uloženo celkem 12 pokut v celkové výši 21 500 Kč**. Dále byly uloženy **3 pokuty v celkové výši 9000 Kč** za nevyhovující výsledky měření provedeného v roce 2014.

H. Uložené sankce

Celkem uložené sankce (jak v oblasti stravovacích služeb, tak za stav a podmínky provozu škol a školských zařízení)

Druh opatření	Počet	Částka (celkem) v Kč
Bloková pokuta	12	10 200,-
Správní řízení	26	62 500,-
Celkem	38	72 700,-

Sankce v oblasti poskytování stravovacích služeb

Druh opatření	Počet	Částka (celkem) v Kč
Bloková pokuta	12	10 200,-
Správní řízení	14	41 000,-
Celkem	26	51 200,-

Blokové pokuty byly uloženy za závady v provozní hygieně, za nedodržení skladovacích podmínek, za nevyhovující manipulaci s potravinami, za nedodržení postupů založených na zásadách HACCP.

Ve správním řízení uloženo 14 pokut celkem za 41 000 Kč (příkaz na místě) za nevyhovující vzorky studených pokrmů, nevyhovující vzorek teplého pokrmu, který byl odebrán v souvislosti s alimentární nákazou v Domově mládeže, za nevyhovující stěry ve školní jídelně.

Sankce mimo oblast poskytování stravovacích služeb

Druh opatření	Počet	Částka (celkem) v Kč
Bloková pokuta	0	0,-

Správní řízení	12	21 500,-
Celkem	12	21 500,-

Blokové pokuty nebyly uloženy.

Za stav prostředí ve školách a školských zařízeních bylo vydáno 12 pokut ve správním řízení (vydány příkazy na místě) v celkové výši 21500 Kč, a to za nevyhovující hodnoty biologických agens v MŠ, a na základě výsledků z protokolů o zkoušce vnitřního ovzduší v pobytových místnostech s kobercovou podlahovou krytinou (herny MŠ).

Za nevyhovující výsledky měření koncentrace biologických agens, která byla provedena v roce 2014, byly v lednu 2015 uloženy 3 pokuty ve správním řízení formou příkazu, a to v celkové hodnotě 9 000,- Kč. Tyto pokuty jsou započítány do celkového počtu (viz tabulka).

I. Odebrané vzorky a měření faktorů životních a pracovních podmínek

Odběr vzorků v zařízeních poskytujících školní stravování a stravování dětí

		Školní stravování a stravování dětí
Celkový počet odebraných vzorků		73
Počet nevyhovujících vzorků		13
Zastoupení nevyhovujících vzorků	mikrobiologicky	13
	chemicky	0
	senzoricky	0

Odběry podle druhu a typu vzorku, včetně vyhodnocení

Druh vzorku	Typ vzorku	Počet vzorků	Vyhovující	Nevyhovující
Pokrmy	teplé	0	0	0
	zchlazené	1	0	1
	studené	72	59	13
Stěry		28	15	13

Odběr vzorků, které se netýkají stravovacích služeb

Odběr vzorků jiných vzorků, než vzorků souvisejících s přípravou pokrmů, nebyl v roce 2015 proveden.

Vzorky (vyjma stravovací služby)	Počet	Vyhověl	Nevyhověl
Pitná voda	0		
Teplá voda	0		
Písek	0		
Jiné	0		

Měření faktorů prostředí

V roce 2015 byla provedena celkem 34 měření, z toho 11 s nevyhovujícími výsledky.

Faktory prostředí	Počet měření	Vyhověl	Nevyhověl
Denní osvětlení	0		
Umělé osvětlení	2	0	2
Mikroklima	7	7	0

Chemické škodliviny	0		
Biologické škodliviny - biologická agens	21	12	9
Hluk - specifikovat	0		
Dozvuk	0		
Prašnost	0		
Azbestová vlákna - měření pro KHS	4	4	0
Jiné	0		
Celkem	34	23	11

V rámci krajského úkolu bylo provedeno 21 měření zaměřené na přítomnost biologických agens analýzou prachu v prostorách s kobercovou podlahovou krytinou. Měření provedl Zdravotní ústav Ústí n. L. Měření bylo provedeno ve 20 mateřských školách a v jedné ZŠ ve školní družině. V rámci plnění tohoto úkolu bylo rovněž měřeno mikroklima (teplota a relativní vlhkost) v příslušné pobytové místnosti.

Měření umělého osvětlení bylo provedeno ve dvou dílnách praktického vyučování základní školy. Důvodem bylo nevyhovující subjektivní zjištění při SZD.

Dále byly provedeny 4 měření dodržování stanovených požadavků pro vnitřní prostředí pobytových místností ve školských zařízeních se zaměřením na stanovení početní koncentrace respirabilních azbestových a minerálních vláken ve vnitřním prostředí staveb. Měření bylo provedeno v Mateřské škole Litoměřice, příspěvková organizace, pracoviště Masarykova 30, po zateplení fasády budovy, jejíž původní konstrukce obsahovala desky z materiálu s příměsí azbestu, a výměně oken a dveří.

J. Spolupráce s ostatními odbory KHS

Ve spolupráci s protiepidemickým odborem a odborem hygieny výživy a předmětů běžného užívání bylo provedeno šetření 2 alimentárních nákaz (Mstišov v okrese Teplice a Děčín IV).

Mstišov, okres Teplice:

Proběhlo šetření alimentární nákazy ze ŠJ MŠ Školní 39, Dubí 3 - Mstišov, kde mělo 22 stravovaných dětí akutní potíže (zvracení, průjmy, teploty), 1 dítě z nich pro dehydrataci hospitalizováno. Dle jídelního lístku podezření na kuřecí maso na pórku a vejce natvrdo jako součást sýrové pomazánky. Vzorokry pokrmů již nemohly být odebrány.

Bylo provedeno 11 stěrů z povrchů rukou a pracovních ploch, z ovladače pákové bakterie, z povrchů nádobí, z prkénka na zpracování syrového masa, **z toho pouze 1 vyhověl**. Kultivací stěrů byla zjištěna přítomnost koliformních bakterií a β -hemolytických stafylokoků koagulázonegativních.

V souvislosti s touto alimentární nákazou byla udělena pokuta 5 000,- Kč příkazem ve správním řízení.

Děčín:

Proběhlo šetření alimentární nákazy ze ŠJ DM Čs. mládeže, DC IV, kde mělo 11 stravovaných dětí akutní potíže (zvracení, průjmy), 9 z nich pro dehydrataci hospitalizováno. K večeři hovězí guláš s těstovinami.

Při šetření byly odebrány vzorky hovězího guláše s těstovinami, suché originální balené těstoviny, sladká paprika koření balení otevřené (používané) a z originálního balení sladké papriky koření. Nevyhověl vzorek hovězího guláše pro masivní kontaminaci sp. *Staphylococcus aureus* ($5,2 \times 10^6$ KTJ/g, pozitivita Enterotoxinu A, B, C, D).

Bylo provedeno 9 stěrů z povrchů rukou a pracovních ploch a povrchů nádobí, z toho 1 nevyhověl.

V souvislosti s touto alimentární nákazou byla udělena pokuta 8 000,- Kč příkazem ve správním řízení.

Ve spolupráci s protiepidemickým odborem dále byla prováděna šetření výskytu parazitů (vši, štěnice) ve školách, školských zařízeních a na zotavovacích akcích (školy v přírodě).

Ve spolupráci s odborem hygieny výživy a předmětů běžného užívání byla prováděna některá šetření zajištění stravování při zotavovacích akcích (stravovací služby v režimu Nařízení ES č. 852) a odběry některých vzorků pokrmů.

Ve spolupráci s odborem hygieny obecné a komunální byly řešeny PD zpracované pro územní řízení a vlivy hluku z venkovních prostorů např. hřišť na jejich okolí.

Ve spolupráci s odborem hygieny práce bylo prováděno posuzování PD zpracovaných pro postup odstranění stavebních materiálů s příměsí azbestu při rekonstrukcích příslušných objektů a staveb.

K. Spolupráce s ostatními úřady

V roce 2015 odbor HDM zejména spolupracoval s Krajským úřadem a s jeho metodickým vedením školního stravování (odborné informace na celookresních poradách školních jídelen).

L. Opravné prostředky předané MZ ČR

V roce 2015 odbor HDM nepředával MZ ČR žádné opravné prostředky.

M. Další činnosti

Spolupráce se SZÚ Praha.

V roce 2015 se odbor HDM podílel na přípravě (Laboratorní analýza pokrmů školního stravování, Vnitřní prostředí MŠ) a realizaci projektů SZÚ (Zdravá školní jídelna).

Pilotní projekt SZÚ Praha „Zdravá školní jídelna“.

Od března 2015 jsou 4 školní jídelny v Ústeckém kraji zapojeny do pilotního projektu Státního zdravotního ústavu „Zdravá školní jídelna“. Jedná se o školní jídelnu při Fakultní základní škole, České mládeže Ústí n. L., školní jídelnu při MŠ a ZŠ Braňany, školní jídelnu při ZŠ J. A. Komenského 474, Most, a školní jídelnu při ZŠ a MŠ Litvínov, Ruská. Po splnění deseti stanovených kritérií v průběhu školního roku 2015-2016 jim bude udělen certifikát zdravá školní jídelna. Dle daného metodického materiálu k pilotnímu projektu pracuje školní

jídelna pod dozorem lektora-garanta KHS Ústí n. L., který sleduje plnění jednotlivých kritérií. Garanty jsou Mgr. Slavíková, Dana Nováková a Bc. Vlčková.

Problematika výskytu azbestových vláken v objektech škol a školských zařízení.

Činnosti odboru HDM v roce 2015 navazují na práci v minulých letech. Probíhá spolupráce s provozovateli těchto objektů a s jejich zřizovateli.

Jedná se zejména o posuzování PD rekonstrukcí stávajících staveb, ve kterých mohl být v minulosti použit stavební materiál s obsahem azbestových vláken. V roce 2015 bylo rovněž provedeno zateplení a výměna oken s následným měřením vnitřního prostředí obytných místností se zaměřením na stanovení početní koncentrace respirabilních azbestových a minerálních vláken, včetně kolaudace těchto staveb.

V roce 2015 bylo pro výše zmíněná stavební řízení vydáno 14 závazných stanovisek.

2. Řešené podněty a oznámení občanů

A. Podněty týkající se stravování

V roce 2015 přijal odbor HDM k řešení celkem 9 podnětů souvisejících se stravováním a jednalo se:

1. Jídelna JV Integra Výstupní ul., Ústí n. L. - podnět na zdravotní potíže po požití jídla. Zdravotní potíže po požití jídla neprokázány. Provedena kontrola jídelny. Zjištěny závady v provozní hygieně a v závady v uchovávání pokrmů při nevyhovujících teplotách - podnět oprávněný. Za tyto závady uložena bloková pokuta.
2. ŠJ MŠ Děčín VI, Klostermannova 1474/11 - podnět na přesolování jídla v MŠ - nedostatky nezjištěny - podnět neoprávněný.
3. ŠJ MŠ a ZŠ Velký Šenov - podnět na uchovávání zbytků jídel ze školních jídelen pro paní starostku V. Šenova - nedostatky neshledány - podnět neoprávněný.
4. Výdejna ZŠ a MŠ JURTA, Děčín XXXIII, Vítězství 121 - podnět na používání vlastních kuřat z chovu pro přípravu stravy pro děti - při kontrole zjištěny závady, ale nesouvisely s podnětem - podnět neoprávněný.
5. ŠJ SŠ lodní dopravy a technických řemesel, Děčín Křešice, Vítězství 193 - podnět na špatnou hygienu provozu, myši na provozovně - nedostatky neshledány - podnět neoprávněný.
6. ŠvP Jedlová č. p. 13 a č.p. 14 - Chata Růžena - podnět na špatnou hygienu provozu a špatné stravování - při kontrole bylo ubytovací i stravovací zařízení mimo provoz, žádná ZA pro děti neprobíhala, závady nezjištěny - podnět neoprávněný.
7. ŠJ VÚDM Děčín Boletice, - provozovna Slovanská 22, Děčín VI - podnět na špatné značení balených potravin – při kontrole zjištěno, že svačiny připravované na provozovně pro studenty do škol nejsou značeny, jiné závady neshledány, balené potraviny s prošlou dobou spotřeby nezjištěny, kantýna ani bufet na provozovně nejsou - podnět částečně oprávněný.
8. ŠJ ZŠ Ludvíkovice - podnět na špatnou kvalitu podávaných pokrmů - zjištěno velké množství instantních směsí a dochucovadel ve skladovací části ŠJ, vedoucí stravování i ředitelka

proškoleny, zasláno „Nutriční doporučení“, jiné závady nezjištěny - podnět částečně oprávněný.

9. Školní jídelna při Gymnáziu při SOŠ Podbořany, Kpt. Jaroše 862 - podnět na výskyt krys ve stravovacím zařízení. Při kontrole výskyt žádných hlodavců nezjištěn - podnět neoprávněný.

Z těchto 9 podnětů byl pouze **1 podnět vyhodnocen jako oprávněný a 2 jako částečně oprávněné**. Žádný z těchto podnětů nebyl postoupen jinému orgánu.

B. Podněty týkající se provozu a provozních podmínek škol a školských zařízení

V roce 2015 přijal odbor HDM k řešení celkem **11 podnětů**, které se týkaly provozu a provozních podmínek dozorovaných objektů.

Po provedení kontrol bylo zjištěno, že **3 podněty je možno považovat za oprávněné** a jednalo se:

- Podnět inspektorky České školní inspekce na přítomnost jedovatých rostlin (tisů) na školní zahradě mateřské školy (MŠ Písnička, Studentská, Ústí n. L.). Při místním šetření byla uváděná skutečnost potvrzena. Ředitelka školy se k uvedeným skutečnostem vyjádřila a zahájila kroky k odstranění nevyhovujících keřů,
- Prošetření realizace projektu úpravy zahrady mateřské školy MŠ Klostermannova, Děčín,
- Podnět na hluk na hřišti VHP Na Podlesí, který byl řešen ve spolupráce s oborem HOK.

Stejně tak bylo po provedení kontrol zjištěno, že ostatních **8 podnětů není možno považovat za oprávněné** a jednalo se:

- Nevyhovující hygienické podmínky v základní škole,
- Nevyhovující mikroklimatické podmínky ve školách (2x),
- Nevyhovující podmínky pro zajištění ZA (v době kontroly byl objekt uzavřený a akce neprobíhala),
- Opakovaný výskyt vši u dětí ZŠ (3x).

3. Metodická, výchovná, přednášková a publikační činnost v oblasti ochrany veřejného zdraví

A. Metodické vedení odboru, standardizace činnosti odboru

Metodické vedení odboru se realizuje jednak cestou celokrajských porad pracovníků odboru, jichž se pravidelně se svými příspěvky účastní jak ředitel sekce ochrany a podpory veřejného zdraví, tak ředitelka odboru správního, a jednak cestou místních porad pro pracovníce sloučených oddělení HDM pro územní pracoviště Děčín, Litoměřice a Ústí nad Labem; resp. pro pracovníce sloučených oddělení HDM pro územní pracoviště Teplice, Chomutov, Louny a Most. Při těchto místních poradách, jichž se účastní menší počet pracovníků, se lépe ujednocuje postup při řešení jednotlivých okruhů odborných problémů.

B. Publikační činnost

V roce 2015 nebyla publikační činnost.

C. Vzdělávání pracovníků odboru HDM

Pracovníci odboru se účastní vzdělávacích akcí (s pasivní i aktivní účastí) a následně je uveden chronologický přehled účasti na těchto akcích, včetně jejich účastníků:

28. 01. 2015 - *Zvýšení produkce a rozvoj českého trhu s biopotravinami v novém programovém období* (Potravinařská komora České republiky, Ústí n. L.), počet účastníků 1 (MUDr. Gunarová);
06. 02. 2015 - *Nový registr HDM* (ICZ Praha), počet účastníků 2 (Ing. Tomková, MUDr. Bechyně);
12. 02. 2015 - *Porada odborů HV a HDM* (KHS-ÚK, Chomutov), počet účastníků 20 (MUDr. Gunarová a pracovníci odboru);
19. 02. 2015 - *Seminář pro experty Akčního plánu Zdraví 2020* (MZ ČR, SZÚ Praha), počet účastníků 1 (Mgr. Slavíková);
03. 03. 2015 - *Úpravy registru IS HDM* (KHS Hradec Králové), počet účastníků 3 (MUDr. Gunarová, Ing. Tomková, MUDr. Bechyně);
13. 03. 2015 - *Pestrost jídelniček* (KHS ÚP Teplice), počet účastníků 12 (Mgr. Slavíková - školitelka, Beranová, Vlčková, Nováková, MUDr. Kolinová, Mgr. Pešková, Hájková, Ing. Lavičková, Kučerová, Bc. Jelínková, Dr. Kreutzerová, RNDr. Kurková, Ing. Tomková, Mgr. Prokúpková);
26. 03. 2015 - *Školení k novému registru IS HDM* (KHS Ústí n. L.), počet účastníků 15 (Ing. Tomková a MUDr. Bechyně - školitelé, MUDr. Gunarová, Mgr. Slavíková, Beranová, Vlčková, Nováková, MUDr. Kolinová, Mgr. Pešková, Hájková, Kučerová, Bc. Jelínková, MUDr. Kreutzerová, RNDr. Kurková, Fijalová, Kučerová, Mgr. Prokúpková);
21. 04. 2015 - *Seminář - odpady ve stravovacích zařízeních* (SZÚ Praha), počet účastníků 12 (MUDr. Gunarová, MUDr. Bechyně, Nováková, MUDr. Kreutzerová, Kučerová, MUDr. Kolinová, Hájková, Mgr. Lavičková, Vlčková, Mgr. Slavíková, Beranová, Mgr. Pešková);
23. 04. 2015 - *Konzultační den HDM* (SZÚ Praha), počet účastníků 13 (Ing. Tomková, MUDr. Bechyně, Knotková, MUDr. Kreutzerová, Vokůrková, MUDr. Kolinová, Hájková, Mgr. Lavičková, Vlčková, Mgr. Slavíková, Beranová, Kučerová, Mgr. Pešková);
11. 06. 2015 - *Porada odboru HDM* (KHS Ústí n. L.), počet účastníků 16 (Ing. Tomková, RNDr. Kurková, MUDr. Bechyně, Knotková, Nováková, MUDr. Kreutzerová, Vokůrková, MUDr. Kolinová, Hájková, Ing. Lavičková, Vlčková, Mgr. Slavíková, Beranová, Kučerová, Mgr. Prokúpková, Mgr. Pešková);
15. a 16. 06. 2015 - *Inovační kurs HDM* (NCONZO Brno), počet účastníků 2 (MUDr. Kreutzerová, Vokůrková);
15. a 16. 06. 2015 - *Aktuální problematika ochrany a podpory veřejného zdraví - HDM* (NCONZO Brno), počet účastníků 2 (Mgr. Prokúpková, Mgr. Pešková);
26. 06. 2015 - *Porada k projektu SZÚ - "Zdravá školní jídelna"* (SZÚ Praha), počet účastníků 3 (Mgr. Slavíková - školitelka, Nováková, MUDr. Bechyně);
09. 07. 2015 - *Porada odboru HDM na MZ ČR* (MZ ČR Praha), počet účastníků 1 (MUDr. Bechyně);
27. 08. 2015 - *Instruktaž ke studii obsahu nutričních v pokrmách ze školního stravování* (SZÚ Praha), počet účastníků 3 (MUDr. Kreutzerová, Mgr. Slavíková, Nováková);
14. 09. 2015 - *Porada odboru HDM na MZ ČR* (MZ ČR Praha), počet účastníků 1 (MUDr. Bechyně);
15. až 17. 09. 2015 - *Konference „Výživa a zdraví“* (Teplice), počet účastníků 6 (Mgr. Slavíková, Beranová, Vlčková, Knotková, Mgr. Pešková, Mgr. Prokúpková);

18. 10. 2015 - *Konzultační den HDM* (SZÚ Praha), počet účastníků 11 (MUDr. Bechyně, Knotková, MUDr. Kreutzerová, Vokůrková, Štekerová, Hájková, Mgr. Prokůpková, Vlčková, Mgr. Slavíková, Beranová, Mgr. Pešková);
11. a 12. 11. 2015 - *Chodovoplánské dny* (Chodová Planá), počet účastníků 6 (Mgr. Slavíková, Vlčková, Mgr. Pešková, Mgr. Prokůpková, MUDr. Kreutzerová, MUDr. Bechyně);
07. 12. 2015 - *Porada odboru HDM na MZ ČR* (MZ ČR Praha), počet účastníků 1 (MUDr. Bechyně);
11. 12. 2015 - *Porada odboru HDM* (KHS Ústí n. L.), počet účastníků 12 (MUDr. Bechyně, Knotková, Nováková, MUDr. Kreutzerová, Vokůrková, Štekerová, Hájková, Bc. Vlčková, Mgr. Slavíková, Beranová, Mgr. Prokůpková, Mgr. Pešková).

D. Školící akce realizované odborem HDM

Pracovníci odboru se podílí na pořádání a provádějí školící akce a následně je uveden chronologický přehled těchto akcí, včetně přednášejících, jejich tématu a počtu účastníků:

30. 01. 2015 - *Hygienické minimum, HACCP, aspekty ochrany veřejného zdraví ve stravovacích službách pro děti a mladistvé* (pracovníci ŠJ MŠ, ZŠ, SŠ pro oblast Litvínovska), přednášející Ing. Tomková, počet účastníků 45;
10. 03. 2015 - *Výživa jako prevence civilizačních onemocnění* (Klub civilizačních nemocí Teplice), přednášející Mgr. Slavíková, počet účastníků 40;
12. 03. 2015 - *Zdravá strava do školních jídelen a bufetů* (Ředitelé ZŠ a MŠ, vedoucí školních jídelen), přednášející MUDr. Gunarová, MUDr. Bechyně, počet účastníků 50;
13. 03. 2015 - *Doporučená pestrost ve školním stravování* (pracovníci KHS ÚP Most a Louny), přednášející Mgr. Slavíková, počet účastníků 7;
01. 04. 2015 - *Systém založený na principech HACCP* (posluchači 3.LF UK Praha), přednášející Mgr. Slavíková, počet účastníků 60;
07. 04. 2015 - *Doporučená pestrost ve školním stravování, HACCP, správná výrobní praxe, shrnutí SZD za rok 2014, závady, hlavní nedostatky, sankce, novinky v legislativě* (porada a školení pracovníků ŠJ a dětského stravování pro okres Most), přednášející MUDr. Gunarová, Ing. Tomková, počet účastníků 60;
08. 04. 2015 - *Doporučená pestrost ve školním stravování, HACCP, správná výrobní praxe, shrnutí SZD za rok 2014, závady, hlavní nedostatky, sankce, novinky v legislativě* (porada a školení pracovníků ŠJ a dětského stravování pro okres Děčín), přednášející MUDr. Gunarová, Mgr. Slavíková, MUDr. Kreutzerová, počet účastníků 60;
08. 04. 2015 - *Výživa a zdraví* (Fokus Labe, nezisková organizace), přednášející Mgr. Slavíková, počet účastníků 20;
09. 04. 2015 - *Doporučená pestrost ve školním stravování, HACCP, správná výrobní praxe, shrnutí SZD za rok 2014, závady, hlavní nedostatky, sankce, novinky v legislativě* (porada a školení pracovníků ŠJ a dětského stravování pro okres Most), přednášející MUDr. Gunarová, Mgr. Slavíková, RNDr. Kurková, počet účastníků 60;
13. 04. 2015 - *Doporučená pestrost ve školním stravování, HACCP, správná výrobní praxe, shrnutí SZD za rok 2014, závady, hlavní nedostatky, sankce, novinky v legislativě* (porada a školení pracovníků ŠJ a dětského stravování pro okres Chomutov), přednášející MUDr. Gunarová, Mgr. Slavíková, Ing. Lavičková, počet účastníků 60;
14. 04. 2015 - *Doporučená pestrost ve školním stravování, HACCP, správná výrobní praxe, shrnutí SZD za rok 2014, závady, hlavní nedostatky, sankce, novinky v legislativě* (porada a školení pracovníků ŠJ a dětského stravování pro okres Teplice), přednášející MUDr. Gunarová, Mgr. Slavíková, počet účastníků 60;

15. 04. 2015 - *Doporučená pestrost ve školním stravování, HACCP, správná výrobní praxe, shrnutí SZD za rok 2014, závady, hlavní nedostatky, sankce, novinky v legislativě* (porada a školení pracovníků ŠJ a dětského stravování pro okres Litoměřice), přednášející MUDr. Gunarová, Mgr. Slavíková, MUDr. Kolinová, počet účastníků 60;
16. 04. 2015 - *Doporučená pestrost ve školním stravování, HACCP, správná výrobní praxe, shrnutí SZD za rok 2014, závady, hlavní nedostatky, sankce, novinky v legislativě* (porada a školení pracovníků ŠJ a dětského stravování pro okres Ústí nad Labem), přednášející MUDr. Gunarová, Mgr. Slavíková, MUDr. Bechyně, počet účastníků 60;
22. 04. 2015 - *Výživa a zdraví - hubnutí* (Fokus Labe, nezisková organizace), přednášející Mgr. Slavíková, počet účastníků 20;
06. 05. 2015 - *Požadavky zákona č. 258/2000 Sb. a Nařízení ES 178/2002, 852/2004, 1169/2011, a požadavky na ústavní stravování důchodců a zdravotně postižených dětí* (pracovníci stravovacích provozů v Domovech sociálních služeb na Litvínovsku), přednášející Ing. Tomková, počet účastníků 17;
14. 05. 2015 - *Vliv potravin na zdravotní stav, zajištění bezpečnosti potravin a pokrmů při jejich skladování, přípravě a podávání* (děti a zaměstnanci Dětského domova a ZDVOP Most), přednášející Ing. Tomková, počet účastníků 40;
20. 05. 2015 - *HACCP, požadavky zákona č. 258/2000 Sb. a Nařízení ES 178/2002, 852/2004, 1169/2011* (pro studenty oboru potravinářský manager a učitele Střední školy gastronomie Most), přednášející Ing. Tomková, počet účastníků 42;
21. 05. 2015 - *Požadavky zákona č. 258/2000 Sb. a Nařízení ES 178/2002, 852/2004, 1169/2011, a požadavky na ústavní stravování zdravotně postižených dětí a závodní stravování zaměstnanců, sondovaná strava* (pro personál stravovacího provozu a zdravotnické pracovníky DSS pro zdravotně postižené děti), přednášející Ing. Tomková, počet účastníků 15;
22. 05. 2015 - *Požadavky zákona č. 258/2000 Sb. a bezpečnost potravin při školním stravování, Nařízení ES 178/2002, 852/2004, 1169/2011, 1440/2009, hygienické požadavky na školská zařízení* (porada ředitelů a zástupců školských zařízení pro oblast Litvínovsko), přednášející Ing. Tomková, počet účastníků 21;
27. 05. 2015 - *Výživa a zdraví - hubnutí* (Fokus Labe, nezisková organizace), přednášející Mgr. Slavíková, počet účastníků 35;
28. 05. 2015 - *HACCP, požadavky zákona č. 258/2000 Sb. a Nařízení ES 178/2002, 852/2004, 1169/2011* (pro studenty oboru kuchař, číšník, prodavač, operátor, a učitele Střední školy gastronomie Most), přednášející Ing. Tomková, počet účastníků 37;
03. 06. 2015 - *Novinky v legislativě, poznatky ze SZD* (ředitelé škol a školských zařízení okr. Ústí n. L.), přednášející MUDr. Gunarová, MUDr. Bechyně, počet účastníků 30;
26. 06. 2015 - *Projekt „Zdravá školní jídelna“* (pro pracovníky HS z celé ČR), přednášející Mgr. Slavíková, počet účastníků 60;
08. 10. 2015 - *Konzultační den HDM v SZÚ* (SZÚ Praha), přednášející Mgr. Slavíková, počet účastníků 100;
19. 10. 2015 - *Vliv potravin na zdravotní stav, zajištění bezpečnosti potravin a pokrmů při jejich skladování, přípravě a podávání, požadavky zákona č. 258/2000 Sb. a bezpečnost potravin při školním a veřejném stravování, dietní stravování, Nařízení ES 178/2002, 852/2004, 1169/2011, 1440/2009* (pro Pedagogické centrum Most), přednášející Ing. Tomková, počet účastníků 35;
29. 10. 2015 - *Požadavky zákona č. 258/2000 Sb. ve zdravotnických zařízeních a sociálních službách, bezpečnost potravin při ústavním stravování pro děti do 3 let, Nařízení ES 178/2002, 852/2004, 1169/2011, 1440/2009, hygienické požadavky na manipulaci s potravinami a požadavky zákona 258/000 Sb. ve zdravotnických zařízeních a sociálních*

- službách, bezpečnost potravin při ústavním stravování pro děti do 3 let (Kojenecké ústavy a ZDVOP), přednášející Ing. Tomková, počet účastníků 85;*
05. 11. 2015 - *Odborná problematika výživy na oddělení hygieny dětí a mladistvých (studentky 4. a 5. ročníku zdravotních věd LF MU Brno), přednášející Mgr. Slavíková, počet účastníků 70;*
05. 11. 2015 - *Požadavky zákona č. 258/2000 Sb. ve zdravotnických zařízeních a sociálních službách, bezpečnost potravin při ústavním stravování pro děti do 3 let, Nařízení ES 178/2002, 852/2004, 1169/2011, 1440/2009, hygienické požadavky na manipulaci s potravinami a požadavky zákona 258/000 Sb. ve zdravotnických zařízeních a sociálních službách, bezpečnost potravin při ústavním stravování pro děti do 3 let (Kojenecké ústavy a ZDVOP), přednášející Ing. Tomková, počet účastníků 75;*
11. 11. 2015 - *Ryby v jídelničních školních jídelnách (Konference Chodová Planá), přednášející Bc. Vlčková Mgr. Slavíková, počet účastníků 100;*
11. 12. 2015 - *Novela zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, požadavky na pitnou a teplou vodu, požadavky na bezpečnost potravin (školení ředitelů školských zařízení a statutárních zástupců zařízení pro výchovu a vzdělávání), přednášející Ing. Tomková, počet účastníků 10.*

E. Podpora zdraví

Pracovnice HDM ÚP Litoměřice poskytují samosprávě (MÚ Litoměřice) součinnost při realizaci programu Zdravá města.

4. Medializace činnosti KHS v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví

Komunikace s médii

Pro tisk (mutace Deník) poskytnuta 1x informace o průběhu sezóny zotavovacích akcí v průběhu letních prázdnin.

V rozhlasovém vysílání Českého rozhlasu Sever opakovaně (4x) hovořila Mgr. Slavíková na téma výživa člověka.

Ve vysílání ČT vystoupila Mgr. Slavíková opakovaně (5x) v pořadu Sama doma a Veřejnost 12. Přehled vystoupení a jejich témat následuje:

09. 09. 2015 - *Téma: Školní stravování - Nutriční doporučení;*
07. 10. 2015 - *Téma: Pitný režim ve školách;*
02. 12. 2015 - *Téma: Školní stravování - Pestrost;*
02. 12. 2015 - *Téma: Zdravější strava během Adventu a o Vánocích;*
09. 12. 2015 - *Téma: Školní stravování - Kitchen story.*

5. Mezinárodní spolupráce KHS v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví

V roce 2015 se pracovníci odboru HDM nepodíleli na mezinárodní spolupráci v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví.

MUDr. Jan Bechyně
ředitel odboru hygieny dětí a mladistvých
Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje
se sídlem v Ústí nad Labem